

F. N. SAMOILOV

V. I. LENININ PALUU PIETARIIN
HUHTIKUUSSA 1917

Huhtikuun 3 päivänä Lenin palasi ulkomailta Pietariin. Olin muiden Pietarin bolševikkien kanssa saapunut Leniniä vastaan Suomen asemalle. Koko asematori oli täynnä työläisiä, sotilaita ja matruuseja. Asematorilla oli panssariauto. Kaikki asemalle johtavat kadut olivat myös täynnä kansaa: työläisten kulkueet marssivat vastaanottamaan johtajaansa. Mieli-ala oli korkealla ja juhlallinen. Kaduilla kaikuivat vallankumouksellisia lauluja. Myöhäisestä ajasta huolimatta (oli jo sydänyö) kansaa saapui yhä lisää. Valonheittäjien säteet halkoivat yön pimeyttä valaisten kirkkaasti asematoria. Valtavan ihmismeren yllä lepatti yön pimeydessä tavattoman paljon tulia. Ne olivat kulkueläisten kantamia soihtuja. Kaikkialla näkyi punaisia lippuja ja plakaatteja, joihin oli kirjoitettu: „Tervehdys Leninille”. Odotus venyi tuskallisen pitkäksi. Junaa viivästyttivät matkalla työläisten kulkueet, jotka olivat saapuneet vastaanottamaan Vladimir Iljitšiä. Vihdoin juna saapui asemalle. On vaikea kuvata sanoin sitä riemua, joka valtasi jokaisen. Tuskin Vladimir Iljitš oli ehtinyt laskeutua vaunusta, kun hänet otettiin käsiin ja kannettiin väkijoukon läpi asemalle.

Vähän ajan kuluttua Vladimir Iljitš tuli kansan joukkoon asematorille panssariauton luo. Vladimir Iljitš aikoi jo aloittaa puheensa, kun matruusit ja sotamiehet ottivat hänet käsiinsä ja nostivat panssariauton kannelle. Näen mielikuvituksessani kuin tänä päivänä Iljitšin korkealla kansanjoukon yläpuolella, käsi koholla, avonaisessa takissa, jonka taskusta pisti esiin lippalakkia. Hänen ensimmäiset sanansa, jotka oli osoitettu työläisille, sotamiehille ja matruuseille, sisälsivät kehotuksen taisteluun sosialistisen vallankumouksen puolesta. Tämä Iljitšin ensimmäinen puhe valaisi ihmisten tietoisuutta jollain erikoisen kirkkaalla valolla.

Koko kansanjoukon saattamana Vladimir Iljitš suuntautui Suomen asemalta panssariautossa Kšesinskajan palatsille, missä silloin sijaitsivat puoluemme Keskuskomitea ja Pietarin komitea. Palatsin parvekkeelta Vladimir Iljitš piti uudelleen puheensa suunnattoman suurelle kansanjoukolle, joka oli kokoontunut palatsin edustalle. Jälleen kaikui Leninin kehoitus, joka julisti vallankumouksen nousun korkeimmalle asteelle: „Eläköön sosialistinen vallankumous!”

Muistan, että silloin vallankumouksen viholliset, jotka näkivät Leninissä työväenluokan tunnustetun johtajan, ja siksi pitivät häntä vaarallisimpana vihollisenaan, pyrkivät kaikin keinoin mustaamaan ja parjaamaan Vladimir Iljitšiä. Kadettien lehti „Retš” ja eserrien „Delo Naroda”, toistaen halpamaisimpia mustasotnialaisten valheita, johtivat lehdistössä parjauskampanjaa Leniniä vastaan. Mutta nämä halpamaiset, pelkurimaiset ihmisraukat eivät ymmärtäneet sitä, ettei maailmassa ole sellaista voimaa, joka voisi saada eroamaan joukot Leninistä ja Leninin joukoista.

Työläiset ja sotamiehet vastasivat parjaajille lukemattomilla suuttumusta uhkuvilla vastalauseilla ja sitten Leninin saapumispäivänä siten, että järjestivät solidarisuuden osoituksen johtajalleen.

Huhtikuun 4 päivän aamuna Lenin teki selostuksen sodasta ja vallankumouksesta bolševikkien — työväen ja sotilaiden edustajain Neuvostojen Yleisvenäläisen neuvottelun osanottajain kokouksessa. Minä myös lähdin tähän kokoukseen. Portailla, jotka johtivat toiseen kerrokseen, jonka eräässä suuressa huoneessa aiottiin tuo neuvottelukokous pitää, kohtasin Vladimir Iljitšin. Lenin heti tunsu minut, pysähtyi ja alkoi kysellä: miten kestin karkotuksen, millainen on terveys, hoidanko terveyttäni ja kuka on lääkäri? Samoin kuin 1914, kun kohtasimme ensi kertaa Krakovassa, Vladimir Iljitš tarkasteli minua tunnustelevasti terävällä katseellaan ikään kuin odottaen löytävänsä kasvoiltani koettujen kärsimysten jälkiä.

Vastasin Vladimir Iljitšille, että kestin karkotuksen melko hyvin, terveyteni on tyydyttävä ja olen valmis käymään käsiksi työhön. Mutta Vladimir Iljitš keskeytti minut ja sanoi:

— Ei, ei, teidän on vielä perusteellisesti parannettava terveyttänne. Annan teille neuvon: kääntykää professorien puoleen. He ovat asiantuntijoita, he ovat koko elämänsä oppineet, seuraavat tiedettä, heillä on suuri kokemus. Heille on tietenkin maksettava hyvin, mutta se on pikku asia. He varmasti auttavat.

Innostuneena ja rohkaistuneena keskustelusta Vladimir Iljitšin kanssa nousin yhdessä toisten toverien kanssa toiseen kerrokseen. Kokous oli monilukuinen.

Puheenvuoro annettiin Vladimir Iljitšille. Bolševikit ottivat johtajansa vastaan myrskyisin kunnianosoituksin. Hengitystä pidätellen me kuuntelimme Leninin joka ainutta sanaa.

Tämä Leninin puhe, joka tunnetaan historiassa Huhtikuun teesien nimellä, oli meille todellinen kaiken selitys. Me, bolševikit-maanalaiset työntekijät, jotka olimme Leninin ja Stalinin johdolla käyneet erinomaisen koulun taistelussa työväenluokan asian puolesta, olimme myös Helmikuun vallankumouksen jälkeen perehtyneet tilanteeseen suurin piirtein oikein: valtava enemmistö meistä otti heti leppymättömän asenteen porvarillisen Väliaikaisen hallituksen ja imperialistisen sodan suhteen emmekä me pitäneet vallankumousta läheskään päättyneenä. Mutta jatkuvan taistelun konkreettinen perspektiivi meille ei ollut selvä.

Vladimir Iljitš julisti selostuksessaan päättäväisesti siirtymisen vallankumouksen ensimmäisestä vaiheesta (Helmikuun porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta) toiseen vaiheeseen — sosialistiseen vallankumoukseen, jonka tehtävänä oli antaa valta proletariaatin ja köyhien talonpoikaikerrosten käsiin.

Marxilaisen teorian vanhentuneen määritelmän tilalle siitä, että parhaimpina valtiomuotona sosialismiin siirtymisen kaudella on parlamentaarinen tasavalta, Lenin esitti uuden määritelmän. Hän esitti teesin Neuvostojen Tasavallasta yhteiskunnan valtiollisen järjestelmän täydellisimpänä ja tarkoituksenmukaisimpana muotona sosialismiin kapitalismista siirryttäessä.

Edelleen Vladimir Iljitš puhui jatkuvan sodan ryöstöluonteesta, siitä, että porvaristoa kukistamatta tätä sotaa ei voida lopettaa todella demokraattiseen rauhaan. Lenin esitti vaatimuksen: „Ei mitään kannatusta Väliaikaiselle hallitukselle!” — ja kutsui bolševikkeja suorittamaan kärsivällistä, järjestelmällistä ja sitkeää selitystyötä joukkojen keskuudessa.

Leninin tehdessä meille selostusta kokoukseen tuli muutamia tovereita alhaalta, jotka pyysivät Vladimir Iljitšiä toistamaan selostuksensa Duuman istuntosalissa, jonne oli kokoontunut työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen Yleisvenäläiseen neuvottelukokoukseen saapuneita edustajia. Edustajain joukossa oli bolševikkeja sekä menševikkejä. V. I. Lenin suosui. Kun Lenin puhui tässä kokouksessa, kuului menševikkien taholta äänekkäitä välihuomautuksia ja toisinaan vihaisia huutoja. Keskeyttämättä hetkeksikään selostustaan Vladimir Iljitš torjui sivumennen menševikkien huudot, ja menševistiset huutajat heti vaikenivat ja kalpenivat Leninin murhaavan logiikan lyöminä.

Muistan, että erittäin vihaisesti menševikit huusivat, kun Lenin puhui, että puolueemme nimi on välttämättömästi muutettava sosialidemokraattisesta kommunistiseksi, siitä, että

sosialidemokraateiksi nimittävät itseään sekä menševikit että kaikki länsieurooppalaiset sosiaališovinitit, jotka ovat hävässeet ja lianneet tämän nimen katalalla sosialismin kavaltamisella. On jo aika heittää pois „likainen paita”, sanoi Vladimir Iljitš. Kun Lenin oli lopettanut selostuksensa, esittivät hänelle vastaväitteitä menševistiset johtajat Tsereteli ja Dan. Tsereteli puolusti ulkokultaisesti „yhtenäisyyttä” ja sanoen, ettei hän hyväksy niitä periaatteellisia määritelmiä, joita Lenin oli esittänyt, lisäsi „ettei ole menettänyt toivoa” siitä, että heidän, menševikkien, onnistuu „päästä yhteisymmärrykseen” Vladimir Iljitšin kanssa. Sen jälkeen esiintynyt Dan puhui vihaa pursuen, ettei hän ole samaa mieltä Leninin kanssa ja sanoi, ettei heillä ole sama matka Leninin kanssa, että tiet ovat liiaksi eronneet.

Nämä molemmat puheet — Tseretelin ja Danin — toinen ruokoton ja ulkokultainen, toinen kyynillisyyteen saakka avomielinen, osoittivat vielä kerran, että menševikkien puolue oli jo ajat sitten lähtenyt kulkemaan imperialistisen porvariston tietä.

Kaikki paikalliset puoluejärjestöt hyväksyivät kokouksissaan ja konferensseissaan Leninin teesit ja ottivat ne käytännöllisen toimintansa perustaksi.

Ja vain erinäiset luopiot, sellaiset kuin Kamenev, Rykov ja Pjatakov, joilla ei ollut mitään kannatusta puolueessa, puhuivat vieläkin, etteivät he ole samaa mieltä Leninin kanssa ja vetivät menševismin suohon.

Leninin Huhtikuun teesit liittivät yhteen ja järjestivät bolševikkeja Pietarissa ja muilla paikkakunnilla taisteluun vallankumouksen edelleen kehittämiseksi.

